

تأثیر تغییرات قیمت انرژی بر میزان رفاه اجتماعی

فاطمه داودپور - حامد شکوری

دانشگاه تهران، گروه مهندسی صنایع

f.davoodpour@yahoo.com.au - h.shakouri@gmail.com

واژه‌های کلیدی: انرژی - رفاه اجتماعی - سیستم دینامیک - قیمت انرژی.

چکیده

بوده است. در راستای مشاهده تأثیر نحوه قیمت گذاری بر رفاه و کارایی اقتصادی یک کشور با استفاده از روش سیستم دینامیک به مدل سازی تأثیر قیمت انرژی بر متغیرهای مصرف انرژی، تولید ناخالص داخلی، میزان پس انداز خالص داخلی، سطح رفاه و میزان انتشار آلاینده CO2 پرداخته شده است و با استفاده از تعریفی جدید از پس انداز ملی به بررسی میزان ثروت و تغییرات آن اقدام گردیده است. اعمال سناریو افزایش قیمت از یک سو منجر به کاهش میزان تولید و در نتیجه کاهش درآمد خانوار گردیده و از سوی دیگر منجر به کاهش مصرف انرژی و کاهش رفاه حال مردم می گردد. همچنین افزایش قیمت، کاهش انتشار آلاینده‌ها و افزایش کیفیت زندگی اقشار جامعه را در پی خواهد داشت و با کاهش هدر دادن ثروت و منابع کشور تأثیر قابل توجهی بر رفاه آینده خواهد داشت.

مقدمه

یکی از مهم ترین عوامل تأثیرگذار در اقتصاد هر کشور، انرژی می باشد که نقش مهمی در توسعه آن کشور ایفا می کند. ایران از نظر دارا بودن منابع و ذخائر متنوع انرژی از غنی ترین

انرژی یکی از عوامل ضروری توسعه کشور بوده و قیمت آن به عنوان مهم ترین عامل تعیین کننده عرضه و تقاضا در سیاست گذاری انرژی نقش به سزایی دارد؛ اعمال قیمت های مختلف منجر به اثرات قابل توجهی در بخش های مختلف اقتصادی، اجتماعی و سیاسی کشور خواهد شد. در گذشته معیار رشد و توسعه یافتگی کشورها صرفا اقتصادی در نظر گرفته می شد اما امروزه بیش از میزان توسعه اقتصادی یک کشور میزان رفاه و عدالت اجتماعی مد نظر قرار می گیرد؛ از این رو نقش انرژی به عنوان یکی از نهاده های تولید و کالاهای مصرفی در هزینه ها و میزان مخارج خانوار و در نتیجه در تامین رفاه جامعه، قابل توجه می باشد. از آنجایی که روش قیمت گذاری انرژی در سطح رفاه و توسعه اقتصادی کشور حائز اهمیت می باشد معمولا دولت ها میان انتخاب دستیابی به کارایی بیشتر از طریق سطح واقعی و رقابتی قیمت ها و در نتیجه عدالت کمتر و یا کارایی کمتر (اعمال یارانه) و عدالت نسبی بیشتر یکی را انتخاب می کنند. دستیابی به حد بهینه ای از کارایی و عدالت همواره مطلوب و در حال بررسی